

Amb la revolució neolítica, l'home es va convertir en autoproduïdor, és a dir que tot allò que produïa era pel seu propi benefici.

L'arribada de la revolució industrial va significar un pas molt important en l'organització social i econòmica. La industrialització va transformar les formes de produir, de viure i de pensar.

Al darrer segle XVII, va afectar el canvi també a comarca, que principalment es una comarca agrària que té doble fesonomia: terres humides a la marina i terres de secà muntanyosa i seca apta per la vinya. La qualitat de la terra feia que el rendiment hi fos en general ecàs. A primera meitat del segle hi havia el consum de blat, bona part era d'autoconsum (el principal aliment humà). El vi es cultivava en vinyes a la muntanya, però també arbres del delta. Es sembrava ordi, civada i farratge, als pobles centrals de la comarca: Sant Joan Despí, Sant Feliu, Molins de Rey, Sant Vicenç dels Horts, Torrelles, Santa Coloma de Cervelló, Sant Climent i fins a Sant Boi. L'olivera tans sols abundava a peu de la muntanya de Montserrat en Abrera, Olesa, Esparraguera i Colbató.

Aquest panorama agrari canvia a segona meitat del segle XVIII amb l'expansió de la vinya com a cultiu.

ACLARACIÓ

Al segle XVIII: 1ª meitat: conreava blat autoconsum hi havia petites indústries familiars.

2ª meitat: expansió de vinya, que cobria de ceps de vessans muntanyes a banda i banda del Llobregat.

Al segle XIX: És desenvolupa el teixit i es creen importants indústries utilitzant

l'energia del vapor. Es van construir fàbriques a la bora del riu per aprofitar l'energia de l'aigua que era més barata que el carbó. Al costat de les fàbriques es construïen poblacions amb: església (era on vivia l'amo), botigues, teatre... Els treballadors tenien una jornada laboral de 12 hores i els nens començaven a treballar al voltant dels 7 anys.

La societat no era tans sols agrària hi havia altres fonts per la subsistència de les persones, amb l'arribada de les activitats preindustrials molts grangers van deixar de cultivar per als altres busquen així un treball en les indústries més properes i l'activitat agrària tans sols queda per les famílies.

Els nuclis llaners del nord eren a **Montserrat i Esparraguera** dedicat a la elaboració de llana, distribuïdora de la matèria primera i també venien els productes acabats. Aquestes empreses van produir tants articles de llana com a Sabadell i Terrassa. Però amb l'arribada del cotó que era una prenda més higiènica la indústria de la llana es va veure molt afectada, per això en els nuclis del nord s'explica perquè aquestes poblacions disposaven d'una mà d'obra abundant i d'una agricultura de secà molt enredada basada en la vinya i l'olivera perquè s'havien dedicat a la fabricació de llana, la llana no va donar lloc a una industrialització de la comarca.

El nucli de **Martorell** és una localitat agrícola que produeix: blat, oli, llegums, vi i fruita, també aquesta localitat estava molt relacionada amb Barcelona pel comerç de vins. Al costat del riu Llobregat apareixen activitats com la papeleria, la manipulació del coure o la llanera. Martorell participa en els inicis de la filatura del cotó.

Es dedicaven a l'activitat sedentària, la Vall baixa del riu Llobregat, Molins de Rei i Sant Feliu de Llobregat, en aquestes indústries abundaven el personal femení sobretot. Encara que estem en una societat d'antic règim (que els nobles estaven per sobre dels altres), no hem de pensar que l'organització sigui simple.

La industrialització es va estendre per tota la comarca, la primàcia del cotó va posar en crisi els centres llaners i el sector cotoner amb les primeres incorporacions: a Martorell, amb incorporacions intermedies a Papiol i ja més tardanes a Sant Feliu de Llobregat.

Si fem una valoració (1860–1932) veiem que la filatura y el teixit evolucionen de manera diferent, el Baix Llobregat perd posicions al camp de la filatura guanya en el camp del teixit. L'economia de la població està basada en una agricultura especialitzada en l'oli i el sector llaner. D'aquí la industrialització fou lenta i desigual, el sector primari el creixement va ser moderat en el segle XIX, l'agricultura de la població no va experimentar variacions significatives.

La implantació d'un model industrial té perills conflictius: males collites, dificultats financeres del municipi, emigració obreres, tancament de la fàbrica principal...l'agricultura travessa a final de segle dificultats en la producció però finalment van crear noves empreses que al mateix temps que es creaven altres desapareixien.

Quan comença el segle XX, la localitat adquireix unes comunicacions millors, la iniciativa Barcelonina, impulsa a l'indústria tèxtil a ser plenament moderna, l'entrada del Vapor va ser tardana però contrasta amb uns incisis relanivament primerencs en l'electricitat, la restructuració industrial coincideix amb la pèrdua de sectors com el del oli i la papelesa amb la disminució de les seves vendes. d'atre vanda el centre llaner concretament el de Esparraguera s'adapta molt bé amb l'economia protoindustrial evolucionada.

MARTORELL:

Tenia molts avantatges per a poder-se convertir en un gran centre industrial, en canvi, una de les indústries que més és podia trobar era l'indústria papelera que en aquest període pateix moltes dificultats per subsistir, però a finals de segle és va ampliar la varietat d'articles que s'hi produeixen, no falten la construcció de màquines. A causa d'aquesta bona situació, Martorell té un sector terciari importat.

Al segle XX les dificultats del sector vitivinícola fan entrar en crisi a l'elaboració de productes derivats del vi, que era un sector que havia recobrat força.

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT:

Es un territori proper a Barcelona i això ha fet que tingui un espai econòmic de la ciutat propera. L'Hospitalet té una tendència doble: rep efectes secundaris de les zones amb un creixement econòmic espectacular a l'últim quart del segle XIX i continua depenent, de l'economia agrícola.

A mitjans del segle XIX s'estableixen unes sèrie de fàbriques especialitzades en l'indústria colonera (amb l'elaboració de la matèria primera, tint, acabats i venda del producte), per`també rep una activitat sedera en ple segle XX.

LA COLÒNIA SEDÓ D'ESPARRAGUERA

L'origen d'aquesta fàbrica està vinculat a un vell molí fariner i oliver que quan va passar a ser de Puig el 1846 va servir de base per construir una fàbrica tèxtil, que es va posar en funcionament 4 anys més tarde. A questa fàbrica predominava la mà d'obra femenina, i treballadors màsculins procedents de famílies d'aertesans i pagesos d'el voltant. La llana va quedar apartada de l'industrialització i queda en un procés d'extinció.

LA COLÒNIA GÜELL

És un complex industrial amb una àmplia energia hidràulica, enregia i disponibilitat de la mà d'obra, en un marc d'organització i consells socials són components que desideixen canviar l'emplaçament de la fàbrica, els treballadors i famílies vivien en una estructura jerarquica, es a dir que vivien en les cases de l'empresa que

treballaven.

LA VALL BAIXA

La indústria cotonera moderna s'esdevingué a Papiol on es van crear diverses fàbriques dedicades.

Mentre a mitjans del segle XIX el tèxtil donava feina al 8% de la població activa, el 1936 hi participava amb el 80% de l'ocupació industrial, el sector era majoritari, quan l'agricultura encara és el sector predominant com a creador d'ocupació, les característiques essencials són: simbiosi entre l'economia preexistent, la petitesa i la inestabilitat de les fàbriques i la frustració d'una transició natural cap a una estructura dominada per la seda.

El capital comercial continua controlant el procés de producció, tot i que hi ha un control que passa a ser mans de les persones de Sant Feliu del Llobregat. No hi ha impuls en la industrialització de la seda, encara que aquest sector revotarà més tard amb mètodes nous.

SANT FELIU DEL LLOBREGAT

A mitjans del segle XIX, era una base exclusivament agrícola. Sant Feliu de Llobregat era una localitat d'una mobilitat social forta on existia un focus preindustrial marcant pel predomini de la seda amb presència marginal del lli i del cànem, la localitat participa en les transformacions del segle XIX, manté als pagesos en predomini s'amplien les professions i sobretot arrenca, la industrialització moderna. Bertrand arrenca a Sant Feliu l'indústria cotonera.

Al segle XVII la població del Baix Llobregat estava sotmesa a llargs períodes de fam, sobretot quan no anava bé la collita per les condicions climatològiques i epidèmies. Morien moltes persones sobretot els infants, les famílies tenien molts fills, però també hi havia moltes morts i la població estava estancada. A partir del segle XVIII al litoral que es concentrava la major part de la població va començar a augmentar, fins a l'any 1920. A partir d'aquest moment, les trajectòries són bifurquen, ja que mentre que la mitjana de creixement de Catalunya és de 1.6, al Baix Llobregat creix 3.5. la intensitat de creixement té de dues causes principals: la proximitat a Barcelona i l'arribada d'un nombre important d'emigrants que venien a buscar feina, aquest creixement demogràfic industrial del nostre segle, hem anat adquirint el que tenim ara.

Empreses i empresaris:

Les empreses locals d'origen menestral, treballaven un bon grup de pagesos de la població i alguns forasters. Les empreses podien canviar de nom molt sovint, a mesura que avançava la industrialització, les formes de les empreses canviaven. Durant tot el període les empreses petites i mitjanes de tipus familiar van predominar. Les anònimes van cobrar força i també van entrar en escena les filials d'empreses multinacionals.

Els obrers s'organitzen:

L'augment d'indústries i els canvis en les formes de les empreses anaven acompanyats d'un augment en el nombre d'obrers. Exemples:

A Molins de Rei, hi predomina la població obrera local, jove i femenina, i els empresaris forasters, encara que també hi hagi algun emigrant.

A Sant Feliu de Llobregat, els treballadors són de procedència variada: de Catalunya i sobretot de València, la població treballadora arribava als 35 anys.

Vapor:

En l'etapa preindustrial, l'increment del volum d'aigua destinada a transformar productes i per tenir una major capacitat productiva i rebaixar els costos de producció. Ja en començaments del segle XVIII, membres destacats de la noblesa obtenien concessions d'aigua per als seus molins fariners. Les concessions d'aigua es concentren en l'últim terç del segle XVIII i, majoritàriament, es destinaren a processos de transformació de productes d'origen vegetal (molí fariner...).

La importància de l'aigua com a productora d'energia mecànica en les activitats no agràries prèvies a la indústria moderna, com per exemple: molins fariners, oliers, papeleres, fàbriques d'aiguardent, productes ceràmics, forns de calç, pedreres, mines...

La revolució Industrial implica un increment en el volum de la producció i un recurs d'energia, l'aigua es imprescindible en la multitud de indústries, al Baix Llobregat, l'explotació de les aigües superficials no obrien pous garres profunds, al principi només era per l'ús domèstic, però després quan es comença a recórrer a la màquina de vapor. Un dels aprofitaments d'aigües industrials és el Canal de la Infanta (1819), l'aigua del canal permetia regar entre 200 i 300 hectàrees (60 de cada 100 litres anaven a parar a l'indústria).

Gas i electricitat:

La comarca va aprofitar les noves fonts d'energia, ningú no ignora que la màquina de vapor, que consumeix carbó, va contribuir al desenvolupament en la Revolució Industrial. Les primeres màquines de vapor utilitzades a les fàbriques, van arribar molt tardanes a la fàbrica de Bertrand de Sant Feliu de Llobregat i a 1880 a Olesa. Algunes empreses continuaven amb el mètode de l'energia hidràulica perquè modificarles era molt costós i el que varen fer es que les màquines antigues les van modificar perquè fossin més eficaços.

Entre el 1904 i 1911 es van instal·lar motors de gas de la Maquinista com a mínim en diverses fàbriques de l'Hospitalet, Molins de Rei, Cornellà i Papiol, s'aplica també a la transició a l'electricitat, nova forma d'energia que apareix a finals del segle XIX i es difon a començaments del segle XX, sense encara arribar a mundialitzar-se.

L'electricitat va augmentar la quantitat d'energia total disponible, el carbó quan es tractava d'electricitat d'origen tèrmic, l'aigua. Paral·lelament, aquesta energia va permetre distribuir amb més llibertat les màquines a l'interior de les fàbriques, va tenir molts efectes positius: millora en l'organització de la feina (tenien més espai), millora de les condicions ambientals, seguretat, ventilació i il·luminació. L'electricitat va obrir una nova era de telecomunicacions amb el telègraf i el telèfon.

Companyies que suministraven electricitat eren:

Electricista Catalana S.A. (1898)

Elèctrica de Catalunya (1907)

Elèctrica a Martorell (1917)

Més tard l'energia la podria administrar grans companyies del Pirineu.

La industrialització la posen en una zona estratègica de la comarca en relació al transport i la facilitat en el subministre d'energia i aigua obririen noves expectatives d'industrialització al Baix Llobregat

Algunes empreses del Baix Llobregat:

SAFA (1923)

Seda de Barcelona (1918)

Anònima Dubler, (Sant Boi del Llobregat)

Courtaluds Hispania S.A, de l'Hospitalet del Llobregat

La papeler Espanyola, del Prat del Llobregat (1917)

Aluminio Hispanoelèctric, de sant vicents dels Horts

ROCA S.A, Manlleu del Llobregat.

En conclusió la comarca del Baix Llobregat, és va incorporant a les noves tecnologies, al principi al segle XVII és una comarca completament dedicada a l'agricultura i remaderia, però també és fabricadora de llana i altres materials. Al segle XVIII la vinya va guanyar molt de terreny. Sobre el segle XIX s'inocropa les fàbriques de cotó. L'energia prové del vapor, l'aigua és una font principal en les indústries. Encara que més endavant incorporen altres energies com l'electricitat què hi ha molta millora en la contaminació, la salut de les persones que hi treballaven.

Les persones obreres, fan una revolta, comencen a donar-se conta de que no son esclaus i volen un bon salari, Al principi l'home que tenia la fàbrica, tenia també al seu voltant una espècie de poblet amb: teatre, comerç, esglèsia (era on vivia l'amo de la propietat) i les cases on treballaven els treballadors i les seves famílies.

Les comarques més industrialitzades eren: Hospitalet del Llobregat, Sabadell, Cornellà...en general eren les que tenien una proximitat a Barcelona, això els i feia industrialitzar-se avans què les que estaven més llunyanes del nucli.

Aques canvis industrials són els que fan què visquem en aquesta era comercial tan avançada.

-
- enciclopedia Catalana.
- ewnciclopedia Larouse.
- Llibre de text : Història del món contemporani Editorial: Anaya.
- www.Baixllobregat.com.

Any	Catalunya	Baix Llobregat
500 a.C	Revolució neolítica Etapa Agrària	
Finals del segle XVII	Revolució industrial Etapa industrial Introducció de les primeres màquines angleses de filar cotó.	Activitats no agrícoles: molins fariners i papereres. Industria dispersa a domicili. Terball de la seda a la Vall baixa. Nuclis llaners del nord Olesa i Esparraguera.
1819		Inaguració del canal Infanta a Molins de Rei.

1834q	El cotó substitueix a la llana i es converteix en la primera fibra de la indústria tèxtil.	Herp, peix i Vuilaseca, El Papiol.
1844	Fundació de la banca a barcelona	
1848	Primer ferrocarril entre Barcelona–Mataró	
1855	Primera vaga general	Ferrocarril de doble vía entre Molins de Rei i Barcelona.
1858		Ferrer i Mora, Molins de Rei
1860	S'adopta la turbina per generar energia industrial	
1865	Fallida definitiva dels alts forns, s'apaga l'últim alt forn català	
1870	Progressiva mecanització del tissatge	
1880	F.Alisna adapta el teler Barrau per als velluts de cotó	Sala i Cia. Cornellà
1890		Colònia Güell, Santa Coloma de Cervelló
1900	Indústria cotonera catalana era, tenint present la superfície del país i el nombre d'habitants, la segona després del Lancashire britànic.	
1901	Primera fàbrica de ciment al Clot de Moro, Castellar de N'Hug	
1906	Diversificació energètica a la indústria: gas petroli, electricitat	Sabadell i Henry, primera refinera de petroli de l'Estat Espanyol, Cornellà Vilumara, l'Hospitalet.
1911		Siemens–Schukert indústria Elèctrica, Cornellà
1917		Elèctrica Martorell.
1918		La seda de Barcelona, fibres artificials, el Prat
1919	Vaga de la Canadenca i reconeixement de la jornada laboral de 8 hores.	
1920		La ROCA S.A, Gavà–Viladecans
1923		La SAFA, fibres artificials, el Prat

1– Introducció

2– La industrialització

3– Alguns exemples d'industrialitzacions.

4– Transformacions d'una societat no agrària.

5– Altres fons d'energia

6– La població.

7– Grans empreses del delta

8- Fris cronològic

9- Conclusió

10- Bibliografia